

OBSAH

I. ORTOPÉDIA (František Makai)	3
1. Vrodené chyby (malformácie) končatín	3
1.1. Kongenitálne malformácie končatín v užšom zmysle	3
1.2. Vrodená luxácia bedrového kĺbu	3
1.3. Vrodená luxácia kolenného kĺbu	9
1.4. Vrodené deformity chodidla	9
1.5. Vrodené vysoké postavenie lopatiek	12
1.6. Arthrogryposis multiplex congenita	13
1.7. Zriedkavé kongenitálne malformácie	14
Kontrolné otázky	14
2. Vrodené systémové ochorenia skeletu	14
2.1. Chyby v proliferácii a kalcifikácii chrupky	14
2.1.1. Chondrodystrofia foetalis (achondroplázia, m. Kaufmann)	14
2.1.2. Chondroosteodystrophia (m. Morquio, m. Hurler)	15
2.2. Chyby v štruktúre primitívneho spojivového tkaniva	15
2.2.1. Osteogenesis imperfecta (osteopsathyrosis)	15
2.2.2. Osteopetrosis	16
2.2.3. Osteopoikilosis	16
Kontrolné otázky	16
3. Metabolické a hormonálne podmienené ochorenia skeletu	16
3.1. Rachitída	16
3.2. Renálna osteodystrofia („renálna rachitída“)	17
3.3. D vitamín rezistentná rachitída	17
3.4. Osteomalácia (rachitída dospelých)	18
3.5. Osteoporóza	18
3.6. Morbus Paget (osteitis deformans)	20
3.7. Hormonálne podmienené poruchy a ochorenia skeletu	21
3.7.1. Hypofýza	21
3.7.2. Kongenitálny hypotyroidizmus (kretenizmus)	21
3.7.3. Paratyreoidea	22
3.7.4. Hypofunkcia prištítnych žliaz	22
3.7.5. Nadobličky	22
3.7.6. Hyperkortizolizmus	22
3.7.7. Hypokorticismus	23
3.7.8. Tezaurizmózy	23

Kontrolné otázky	23
4. Aseptické kostné nekrózy (avaskulárne nekrózy)	23
4.1. Morbus Calvé – Legg – Perthes	24
4.2. Morbus Osgood –Schlatter	25
4.3. Morbus Haglund – Sever	25
4.4. Morbus Köhler I	25
4.5. Morbus Köhler II	26
4.6. Morbus Calvé	26
4.7. Morbus Scheuermann	26
4.8. Morbus Kienböck	27
4.9. Osteochondritis dissecans	27
4.10. Traumatické nekrózy	28
Kontrolné otázky	28
5. Zápalové ochorenia kostí, kĺbov a mäkkých častí končatín	28
5.1. Zápalové ochorenia kostí (osteomyelitis)	28
5.1.1. Akútna osteomyelitída	29
5.1.2. Chronická osteomyelitída	29
5.1.3. Osobitné formy chronickej osteomyelitídy	30
5.1.3.1. Brodieho absces	30
5.1.3.2. Garrého sklerotická osteomyelitída	31
5.2. Špecifické zápalové ochorenia kostí a kĺbov	31
5.2.1. Kostná a kĺbová tuberkulóza	31
5.2.1.1. Špecifická koxitída	32
5.3. Luetická osteopatia a arthropatia	33
5.4. Zápaly svalov	33
5.4.1. Fibromyositis acuta (akútny svalový reumatizmus)	33
5.4.2. Myositis acuta	33
5.4.3. Myositis chronica	34
5.4.4. Myositis ossificans circumscripta	34
5.4.5. Myositis ossificans progressiva	34
5.5. Tendosynovitis	34
5.6. Bursitis	35
Kontrolné otázky	35
6. Degeneratívne ochorenia chrbtice a končatín (osteoartróza)	36
Kontrolné otázky	40
7. Muskuloskeletárne nádory (nádory kostí a mäkkých častí končatín)	40
7.1. Fibrogénne nádory	40
7.1.1. Fibrózny kortikálny defekt	40
7.1.2. Neosteogénny fibróm	41
7.1.3. Kostný fibrosarkóm	41
7.2. Chondrogénne nádory	41
7.2.1. Solotárny enchodróóm	41
7.2.2. Enchodromatosis	41
7.2.3. Benígny chondróm	41
7.2.4. Chondroblastóm	41
7.2.5. Chondromyxoidný fibróm	42
7.2.6. Chondrosarkóm	42
7.3. Osteogénne nádory	43

7.3.1. Osteóm	43
7.3.2. Osteoidný osteóm	43
7.3.3. Osteochondróm (osteokartilaginózna, solitárna, zriedka mnohopočetná exostóza)	43
7.3.4. Benígny osteoblastóm	43
7.3.5. Osteogénny sarkóm (osteosarkóm)	43
7.3.6. Parosteálny osteosarkóm	43
7.4. Obrovskobunkový kostný nádor	44
7.5. Angiomatózne nádory	44
7.6. Medulárne nádory	44
7.6.1. Ewingov sarkóm	44
7.6.2. Malígny fibrózny histiocytóm	45
7.6.3. Myeloma multiplex (plazmocytóm, čiže m. Kahler)	45
7.7. Chondróm	45
7.8. Fibrosarkóm mäkkých častí	45
7.8.1. Rabdomyosarkóm	45
7.8.2. Liposarkóm	45
7.8.3. Synovialóm	46
7.9. Metastázy malígnych nádorov	46
7.10. Neneoplazmatické afekcie imitujúce kostné nádory (nádorom podobné afekcie)	46
7.10.1. Kostná cysta (ostitis fibrosa cystica localisata, juvenilná kostná cysta, fibrózna osteodystrofia)	46
7.10.2. Fibrózna dysplázia (polyostotická fibrózna dysplázia, ostitis fibrosa cystica disseminata, Albrihov syndróm, dysplasia fibrosis osseum, Lichtensteinov -Jaffeho syndróm)	47
7.10.3. Eozinofilný kostný granulón (kostný xantogranulóm, kostná xantomatóza, lipidná granulomatóza)	47
7.11. Ganglie	47
Kontrolné otázky	48
8. Ochorenia krku a chrbtice	48
8.1. Tocticollis	48
Kontrolné otázky	49
8.2. Vrodene vysoké postavenie lopatiek	49
8.3. Zakrivenie chrbtice v sagitálnej a frontálnej rovine	49
Kontrolné otázky	53
8.4. Spondylózy a spondylolartrózy	54
Kontrolné otázky	55
8.5. Spondylolistéza	55
8.6. Spina bifida	56
8.7. Kokcygodýnia	57
8.8. Syndróm bolesti bedrovej chrbtice (križov) a lumboischiadický syndróm	58
Kontrolné otázky	59
9. Horná končatina	60
9.1. Scapula elevata	60
9.2. Habituálna luxácia ramenného kĺbu	60
9.3. Periarthritis humeroscapularis	61
9.4. Epicondylitis humeri radialis et ulnaris	62
9.5. Staloiditis radii et ulnae	62

9.6. Syndróm karpálneho tunela	63
Kontrolné otázky	63
9.7. Vrodené vývojové chyby ruky	64
10. Ochorenie dolných končatín	65
10.1. Coxa vara et laga	65
10.1.1. Coxa vara	66
10.2. Habituálna luxácia patelly	67
10.3. Chondropatia jabĺčka	67
10.4. Genu valgum, varum, recurvatum	68
10.5. Výpotok kolenného kĺbu	70
10.6. Plochá noha a ostatné získané chyby klenby chodidla	71
10.7. Haglundová päta a achilloburzitída	72
10.8. Päťová ostroha	73
10.9. Hallux valgus	73
10.10. Kladivkovité prsty na nohách a otlaky	74
Kontrolné otázky	75
II. TRAUMATOLÓGIA (Juraj Látal)	76
1. Úvod	76
1.1. Vznik a príčiny úrazov	77
2. Polytrauma	78
2.1. Definícia	78
2.2. Preklinická fáza	78
2.3. Klinická fáza	79
Kontrolné otázky	79
3. Šok	80
3.1. Definícia	80
3.2. Základné formy šoku	80
3.3. Štádiá šoku	80
3.4. ARDS, MODS, MOS	81
3.5. Liečba šoku	81
4. Popáleniny a omrzliny	82
4.1. Delenie popálenín podľa hĺbky	82
4.2. Delenie popálenín podľa rozsahu	82
4.3. Celková reakcia	83
4.4. Liečba popálenín: prvá pomoc	83
4.5. Liečba popálenín: definitívna liečba	83
4.6. Celková liečba	83
4.7. Účinok chladu	84
4.8. Omrzlina (congelatio)	84
Kontrolné otázky	84
5. Poranenia mäkkých tkanív	85
5.1. Rany	85
5.2. Liečba rán	86
5.3. Hojenie rán	86
5.4. Krvácanie z rán	87
6. Cievne poranenia	87
6.1. Etiológia cievnych poranení	87

6.2. Diagnostika	88
6.3. Liečba	88
Kontrolné otázky	88
7. Poranenia periférnych nervov	88
7.1. Zatvorené a otvorené poranenia	88
7.2. Klasifikácia poranenia nervov	89
7.3. Hojenie nervov	89
7.4. Diagnostika	89
7.5. Liečba	89
8. Poranenia chrbtice	90
8.1. Úrazy chrbtice	90
8.2. Diagnostika	90
8.3. Liečba	91
8.4. Základné typy poranenia chrbtice	92
8.5. Rehabilitácia	93
9. Poranenia uropoetického aparátu	93
9.1. Poranenia uretry	93
9.2. Poranenia močového mechúra	93
9.3. Poranenie urétrov	94
9.4. Poranenia obličiek	94
10. Poranenia kĺbov	94
10.1. Distorzia	95
10.2. Subluxácia a luxácia	96
11. Zlomeniny	97
11.1. Definícia	97
11.2. Rozdelenie zlomenín	97
11.3. Diagnostika	98
11.4. Konzervatívna liečba zlomenín	98
11.5. Chirurgická liečba zlomenín	100
11.6. Liečba otvorených zlomenín	101
11.7. Hojenie zlomenín	102
11.8. Komplikácie liečby zlomenín	103
11.9. Zlomeniny v oblasti hornej končatiny a jej pletenca	105
Kontrolné otázky	113
11.10. Luxácie v oblasti hornej končatiny a jej pletenca	113
11.11. Zlomeniny v oblasti dolnej končatiny a jej pletenca	115
11.12. Luxácie v oblasti dolnej končatiny	124
12. Poranenia kostí prstov ruky (Jozef Fedeleš)	128
13. Poranenia šliach ruky (Štefan Zboja)	134